

A Reformszövetségről...

Meg kell akadályozni, hogy a magyar államháztartás összeomoljon, meg kell őrizni az állam fizetőképességét. Ha ez nem sikerül, akkor a kibontakozó pénzügyi válság a belső és külső fizetőképtelenséget idézheti elő, és akkor a viták nem a szociális ellátórendszer megőrzéséről, hanem összeomlásáról fognak szólni. Ugyanakkor meg kell állítani a további eladósodást, mind a külső, mind a belső eladósodást. És mindezzel egyidejűleg hozzá kell látni egy vállalkozásélénkítő, a gazdasági fellendülést megalapozó monetáris és általános gazdaságpolitikához. A cél: az európai uniós tervidőszak végére, 2013-ra ismét ütőképes gazdálkodási rendszert felépíteni. – Ez volt – összefoglalva – a Reformszövetség alapítóinak kinyilvánított szándéka. 2008. november 28-án az MTA épületében az MTA jelenlegi és két volt elnöke, valamint a Vállalkozók Országos Szövetségének 9 tagja és a Kereskedelmi és Iparkamara határozta el: civil összefogással javaslatokat dolgoznak ki a fentebbi céllal a politikai pártok, mindenekelőtt a döntéshozók, a kormány és a parlament számára. És elhatározták, igyekeznek meggyőzni a közvéleményt: fogadja el, hogy gazdasági, sőt társadalmi reformok sorozata nélkül Magyarországot is elérheti a gazdasági összeomlás, amelynek társadalmi és politikai hatásai beláthatatlanok. A Reformszövetség programjának előzményét – akkor legalábbis így láttuk – három tényező képezte. Az első: 2008. október 18-án összeült a Nemzeti Csúcs, amely úgy látszott, hogy véget vet a 2006. szeptember – 2008. október között zajló politikai polgárháborúnak. A kormány és az ellenzék egy asztalhoz ült az érdekvédelmi, a tudományos értelmiség és a civil társadalom képviselőivel. Egyetértés alakult ki: a stratégiai kérdésekben együtt munkálkodásra van szükség.

A második tényező: a kibontakozó gazdasági világválság. Egyesek szerint az államnak itt nem lesz dolga, a piac majd kiigazítja önmagát. Mások szerint határozott gazdaságpolitikára és feltehetően állami intervencióra van szükség.

A harmadik tényező: az Akadémiai törvénnyel kapcsolatos politikai háttértárgyalásokban mind erősebben merült fel: az Akadémia és a tudományos értelmiség közhaszna abban mutatkozhat meg, ha az állam és a nemzet előtt álló stratégiai kérdések megválaszolására mozgósítja a hazai szürkeállományt. Ahogy ez 1996-ban több témakörben (agrárius, közlekedés, vízgazdálkodás, területszervezés, anyanyelv stb.) meg is történt. Így került sor az említett három akadémiai elnök és a Demján Sándor vezette vállalkozói csapat összefogására.

A Reformszövetség első ülésén gazdaságpolitikai csomagterv kidolgozására tett javaslatot a szakértőként meghívott Békesi László és Chikán Attila. A csomagterv február elején elkészült, február 10-én megvitatta azt a Reformszövetség 13 tagján kívül az 1990 óta hivatalos viselt minden pénzügyminiszterből és jegybankelnökből álló konferencia. (A konferenciára Békesi László általános tervén kívül három részanyag készült el: Palócz Éva és munkacsoportja az államháztartási kiadások csökkentéséről, Chikán Attila a vállalkozásélénkítésről, Oszkó Péter az adórendszeréről.) A vita több ponton módosítást

kért az előterjesztőktől. Az átdolgozás után ezeket a szövegeket a Reformszövetség február 21–28. között megvitatta a kormány, valamint az ellenzéki parlamenti pártok képviselőivel.

A Reformszövetség története és szerepe a pénzügyi válság kezelésében már ma is történelem. Kétségtelen, hozzájárult ahhoz, hogy a magyar társadalom tudomásul vette, nem lehet úgy élni, mint Nyugaton és közben úgy dolgozni, mint Keleten. Nem lehet az államtulajdon-központú szociális juttatásokat magasabb szinten általánossá tenni a piacgazdaságban. A Reformszövetség valószínűleg hozzájárult ahhoz is, hogy a politikai vezetőréteg minden szárnya tudomásul vette: a kiadásokat csökkenteni kell. Azt mindenki, külső szemlélő is el tudja képzelni: valószínűleg a szövetségen belül az egyelőre rejtett viták éppen akörül alakultak: honnan, kitől elvenni és hol, kinek kedvezményeket adni. A fenntarthatóság és a szociális béke érdekében.

Glatz Ferenc

Tartalom

GLATZ FERENC: A Reformszövetségről... 2

• FIGYELŐ •

PALÓCZ ÉVA ÉS MUNKACSOPORTJA	
GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS – AZ ÁLLAMHÁZTARTÁSI KIADÁSOK CSÖKKENTÉSE MELLETT	3
Világgazdasági helyzet	4
A magyar gazdaság helyzetének értékelése	5
Kimagaslóan magas újraelosztási arány • A magas kiadásokat a külföldi hitelek növekedése finanszírozta • Kiemelkedően magas az adóteher • Lassuló gazdasági növekedés, recesszió • Kiugróan alacsony foglalkoztatási ráta • Hiányzik a versenyképes, képzett munkaerő • Polarizált vállalati szerkezet • A gazdaságpolitika vargabetűi	
Teendők	10

EZREDFORDULÓ

Stratégiai Tanulmányok a Magyar Tudományos Akadémián

(Megjelenik a História és a Technika mellékleteként.)

Szerkesztő: Glatz Ferenc

Szerkesztőség: 1014 Budapest, Üri utca 53.

Tel./fax: 356-0457

Kiadó: MTA Társadalomkutató Központ

1014 Bp., Országház u. 30. Tel.: 224-6700

Kiadói munkatársak: Kovács Éva,

Palovicsné Tihanyi Éva, Nagy Béla,

Horváth Imre és Kocsis Gabriella (borító)

Nyomdai munkálatok:

Mesterprint Kft., Bp., Vak Bottyán u. 30–32B

Felelős vezető: Mádi Lajos

ISSN 1417-8826